

466. — **QUAER.** 4° *An teneatur ad sigillum confessionis doctor consultus ab ipso poenitente?*

Resp. Neg. saltem *probabilius*, si consulatur circa confessionem alteri faciendam; sed tenetur tantum ad *secretum naturale*. Ratio est, quia obligatio sigilli oritur ex sola confessione sacramentali, in qua poenitens manifestat peccata in ordine ad absolutionem. — S. Lig. n. 549. — Suarez, disp. 33. sect. 4. — Billuart, diss. 8. art. 3., contra *aliquos*, qui ideo affirmant, quod revelatio confessionem redderet odiosam. Sed, ut merito reponit S. Ligor., non ipsa confessio, sed consultatio odiosa evaderet.

Dixi supra: *si consulatur circa confessionem alteri faciendam*; quia si poenitens eum consulat circa confessionem ipsimet faciendam, sigillo tenetur, cum haec consultatio velut inchoata confessio habenda sit.

PUNCTUM III. — *De obiecto sigilli.*

467. **Principia.** — I. Obiectum sigilli sunt omnia peccata confessa (12), et omnia quae ad individuam peccatorum explicationem pertinent. Ratio est, quia non tantum pro peccatis, sed etiam pro iis omnibus, quae iuvant ad ea explicanda, urget ratio sigilli, et aliunde haec cum peccatis quid unum constituunt.

II. Obiectum sigilli est etiam quidquid in confessione manifestatum est, cuius revelatio cederet in gravamen poenitentis et in odium Sacramenti; quia sigillum inductum est, ne ex metu revelationis fideles a Sacramento Poenitentiae retrahantur.

468. **Resolves.** — Sub sigillo confessionis cadunt: 1° Omnes peccatorum circumstantiae, etiam post absolutionem declaratae; nam unum moraliter sunt cum peccatis iam accusatis: imo idem dicendum, etiam si dubium esset, utrum circumstantiae in ordine ad confessionem declaratae fuerint, necne.

Imo licet post absolutionem aliquis invenisset eam in confessionali, probabile videtur, quod teneretur ad sigillum: quia illa videtur esse ipsa confessio manens. In confessionali autem relinqui potest etiam a poenitente, sive ipse eam a Confessario lectam receperit (et optimo consilio Confessarius semper poenitenti chartam restituet) sive ex scripto poenitens confessus fuerit. Quocirca canon adhibendus hic quoque videtur, de quo supra n. 462. quaest. 2.

(12) *Certum est* (inquit Lugo disp. 23.

n. 50.) *peccata omnia mortalia, imo et venialia esse materiam sigilli: cum hoc tamen discrimine, quod mortalia non solum in specie, sed etiam in genere; venialia vero in specie, et non in genere: potest enim dicere Confessarius: Iste mihi confessus est sua peccata venialia. Nam eo ipso, quod confessus est, supponitur confessus venialia: quare sicut potest dicere, confessum esse, ita potest dicere confessum esse venialia, et pro illis poenitentiam accepisse.*

2° Peccata complicitis, etsi absque necessitate cum peccato essent revelata, quia ex intrinseca confessionis occasione dicta sunt.

3° Poenitentiae impositae, nisi forte sint valde leves, seu ex iis quae pro levissimis culpis imponi solent. — S. Lig. n. 604. et seq.

4° Defectus manifestati per confessionem ad explicandam peccati rationem, v. gr. si poenitens dicat se sacros Ordines cum irregularitate suscepisse, *eo quod sit illegitimus*, etc. — S. Lig. *ibid.*

469. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An virtutes et scrupuli poenitentis sub sigillo cadant?*

Resp. ad 1um *Neg.* *per se*, nisi inde sequatur gravamen poenitentis, vel aliorum (13).

Resp. ad 2um *Affirm.*, quia scrupulositas aliquo modo est materia con-

(13) Huc pertinent etiam extraordinaria Dei dona, et charismata; quae, ut censet Lugo (*De Poenit.* disp. 23. n. 58.), et post eum S. Alphonsus (n. 642.) cum aliis, materia sigilli *saltem in obliquo* evadere possunt, quando manifestentur ad melius declarandam proprii peccati malitiam propter ingratitude. Diana tamen (tom. I. Tr. 8. res. 19.) putat, raro id locum habere; consentit autem cum Lugo, *poenitentem posse Confessarium obligare sub secreto naturali has virtutes et dona celandi*. Caeterum allata ratio, cur virtutes ac dona evadere queant materia sigilli sacramentalis, non videtur magnam vim habere. Sane ut ratio quaequam, veram probabilitatem pariat opinionis, iuxta omnes et etiam S. Alphonsum, gravis et solida debet esse. Porro in casu licet ex revelatione donorum extraordinariorum quispiam conicere posset, ea dona a poenitente manifestari non solum directionis gratia, sed etiam ad declarandam malitiam et ingratitude propriam, quid enim vero in hoc reperies, quod *ad sigillum confessionis* aliquo modo pertineat? Conicere, esto, quispiam, forte poenitentem ob ea dona intensiore peccatorum suorum dolore affectum fuisse. At vero cum poenitentes eiusmodi donis ditati vel de levissimis defectibus intensissimum concipere

dolorem soleant, quid demum coniectatio illa infert, quod refundi in sacramentalis sigilli violationem possit?

S. Alphonsus (lib. 6. n. 641.) casum excipit, *si ea dona dicantur ad explicandum aliquem defectum*. Verum et haec ratio videtur longius petita. Numquid enim erit contra sigillum confessionis dicere, poenitentem esse aut Religiosum, aut sacris Ordinibus insignitum, aut coniugatum, aut ludimagistrum etc., quia aliquam ex his circumstantiis poenitens manifestavit ad aliquem defectum manifestandum?

Res ergo adducenda videtur ad eos limites, quos ita Lugo (disp. 23. n. 58.) proponit: *Aliquando dici* (ea dona) *possunt ad declarandum melius aliquod peccatum, v. gr. ingratitude erga Deum post haec vel illa dona, et beneficia Dei; vel inconstantiam in bono post tale propositum firmum procurandae perfectionis, et similia: et tunc credo, quod pertineant ad sigillum, cum iam sint, saltem in obliquo, materia confessionis*; ET ALIUNDE APPARET, QUOD POENITENS NON VULT ILLA EXTRA CONFESIONEM MANIFESTARE, SED RETINERE ILLA SUB SIGILLO ARCTISSIMO CONFESIONIS. Cur nam enim vero postremam hanc conditionem apposuit?

fessionis, et aliunde ex tali manifestatione gravamen poenitentis sequetur. — S. Lig. n. 644. — Lacroix, n. 1947. — Lugo, etc. (14).

(14) Scrupulus certe est materia sigilli, quando quis id confitetur quasi peccatum, quod tale non est, sed peccatum ex falso iudicio ab illo putabatur. Ita Lugo (*De Poenit.* disp. 23. n. 59.); qui tamen aliter iudicat de scrupulositate, sicut et de aliis defectibus poenitentis, quos (inquit ibid. n. 60.) *Confessarius ex ipso modo confitendi colligere potest. Circa quos aliqui videntur supponere, contineri sub sigillo, atque ideo non posse sine eius violatione confessarium dicere, poenitentem esse scrupulosum, impertinentiis et naeniis tempus conterere, et caput audientis rumpere, esse morosum, et his similia. Sed verius credo, non contineri; ut Navarrus cap. 8. n. 12. dicit, non esse contra sigillum, si dicat aliquis, talem poenitentem obtundere caput Confessarii suis minutiis. Ratio est, quia defectus alii manifestantur a poenitente ad declarandam suam conscientiam, et peccata; et hi continentur sub sigillo. Alii fiunt ibi ab ipso poenitente, quos Confessarius non audit ex relatione poenitentis, sed ipse eos videt et percipit; et hi sicut non dicuntur secreto, sic non sunt sub sigillo.*

Hinc et S. Alphonsus (n. 644.) concedit, Confessarium posse fugere poenitentem, qui communiter dignoscitur esse prolixus, inquietus in fatendo etc.; quia clare apparet, Confessarium fugere, ne ab eius naturali prolixitate et inquietudine afficiatur taedio, ac molesta temporis iactura. Veruntamen idem S. Alphonsus tum (n. 643.) quoad alios defectus, tum (n. 644.) quoad scrupulositatem dicit, se non acquiescere sententiae Lugonis, et adhaerere potius sententiae Tamburini, qui contra Lugonem docet, *non esse licitum* ea revelare. At vero falsum est, De Lugo concedere, licitum esse ea detegere, de quibus est

quaestio; tum ipse enim, tum Navarrus tantummodo contendunt, eam manifestationem non esse *violationem sigilli sacramentalis*; aliud est autem, manifestationem quamdam non esse violationem sigilli sacramentalis; aliud eam *manifestationem esse licitam*, cum possit esse contra legem secreti naturalis; quae duo idem S. Alphonsus (n. 642.) egregie distinxerat. Exemplum revelationis, quae odiosam potest reddere confessionem, nec tamen est violatio sigilli, habes infr. n. 471.

Quod spectat ad distinctionem, quam facit Card. De Lugo inter *defectus qui manifestantur a poenitente ad declarandam suam conscientiam et peccata*, et alios defectus, quos *confessarius non audit ex relatione poenitentis, sed ipse eos videt et percipit*: perpende quae S. Alphonsus (lib. 6. n. 642.) habet: *Quaeritur, utrum frangat sigillum confessarius, qui propalat defectus naturales sui poenitentis, nempe quod sit ignobilis, pauper, aut ignarus, surdus et similia. Respondetur: Si confessarius tales defectus noverit, quatenus a poenitente fuerint manifestati ad explicanda peccata et ad plenius suam conscientiam manifestandam* (ut ait paulo post); *tunc certe cadunt sub sigillo, ut communiter tenent etc.* cum Lugo etc... *Secus vero si confessarius noverit defectus illos, quatenus poenitens incidenter sive impertinenter ad confessionem eos detexerit, ut etiam communiter dicunt... Et hoc est valde probabile. Ratio, quia cum poenitens tales defectus ultro detegat sine ullo ordine ad explicanda peccata, eos minime videtur subicere (nec subicere posset) clavibus sigilli, cum ad confessionem nihil pertineant.* Et in his iam habes distinctionem Card. De Lugo; quinimo ulterius progreditur S. Alphonsus,

QUAER. 2° *An cadant sub sigillo defectus naturales poenitentis, v. gr., quod sit surdus, balbutiens, pauper, ignarus, claudus...?*

Resp. 1° *Affirm.*, si Confessarius noverit tales defectus ex declaratione poenitentis, seu quatenus fuerint manifestati ad declaranda peccata (15); quia tunc connexionem cum confessione habent, et eorum declaratio Sacramentum redderet odiosum.

Resp. 2° *Neg.* vero, si confessarius illos defectus incidenter tantum noverit. — S. Lig. n. 642. *et alii communiter, contra nonnullos?*

470. — QUAER. 3° *An cadant sub sigillo peccata commissa in ipsa confessione, v. gr. impatientiae, contumeliae in Confessarium?*

Resp. 1° *Neg. per se*, quia culpas illas poenitens non confitetur, ut patet.

Resp. 2° *Affirm.* tamen plerumque, quamvis per accidens tantum; quia licet peccata illa non sint per se materia sigilli, saepe tamen per accidens revelationis periculum aliquo modo involvunt: iudicium enim probabile praebent, quod Confessarius vel poenitentem noluerit absolvere, vel propter culpam graviorem eum severius reprehenderit, etc. (16).

Non caderet autem sub sigillo furtum a poenitente in damnum ipsius confessarii tempore confessionis commissum. Imo si constaret, furem ad confitendum venisse, ut furandi occasionem haberet, peccata ab ipso accusata non forent materia confessionis; siquidem talis confessio non vera, sed simulata tantum esset.

qui loquitur de defectibus, quos *poenitens ultro detegit*, dum Lugo de defectibus agit non quidem a poenitente ultro detectis, sed de iis, quos *Confessarius ipse videt et percipit*, et quos non aliter adverteret, etiamsi non occasione excipiendi confessionem, sed de re mathematica disserendi cum poenitente colloquia haberet.

(15) Vix intelligi potest, quomodo ad declaranda peccata pertineat, quod poenitens sit balbutiens, claudus, surdus, etc. Praeterea cum hi defectus latere alios non queant, ne secreti quidem naturalis materia esse possunt. Potius ad declaranda peccata pertinere poterit, quod quis sit ignarus officii, quod forte exerceat, medici v. gr., advocati, parochi, Confessarii, magistri etc. Adverte autem hic a Gury plures referri defectus *permixtim*, uti

permixtim eos exponit S. Alphonsus, qui (lib. 6. n. 642.) habet: *Quod sit ignobilis, pauper, aut ignarus, surdus, et similia.* Et rursus (ibid. n. 643.), *quod sit blaesus, surdus, rudis, hebetis ingenii etc.* Idem quoque in op. *Hom. Apost.* (Tract. 16. n. 154.), sic habet: *Cadunt etiam sub sigillo (ut iam innuimus) defectus naturales poenitentis, v. gr. quod sit surdus, balbutiens, pauper, ignarus etc., quoties habetur eorum notitia ex confessione... etiamsi poenitens exponeret tales suos defectus sine necessitate, sed solum ad meliorem suorum peccatorum explicationem.*

(16) Sic optime conciliantur et Lugo, qui (*De Poenit.* disp. 23. n. 60.) negat, haec esse sub sigillo, et S. Alphonsus, qui (n. 643.) id affirmat.

471. — QUAER. 4° *An violet sigillum, qui dicit se audivisse talem personam in confessione?*

Resp. Neg.; nam quod aliquis ad confitendum accedat, id agnoscitur externe seu extra confessionem. Aliunde hoc non est *per se* odiosum, sed potius laudem affert. Confessarius tamen ad secretum naturale teneretur, si quis clam ad confitendum accessisset. Caeterum aliquando per accidens suspicio gravis peccati sic ingeri posset. — S. Lig. n. 638.

QUAER. 5° *An violet sigillum, qui dicit se talem poenitentem absolvisse?*

Resp. Neg. per se, quia istud poenitenti in tali casu onerosum esse nequit. Attamen posset in quibusdam adiunctis onerosum evadere aliis, de quibus idem dici non potest. — *Ita communiter*. Proinde parentes, magistri, heri, interrogantes de absolutione data filiis vel subditis, remittendi sunt ad ipsos poenitentes. Similes quaestiones facere solent Moniales curae infirmorum in nosocomiis addictae, ut sciant an necessaria ad Viaticum ministrandum parare debeant: hae pariter ad infirmos sunt remittendae; vel melius est petenda ab infirmo licentia Moniales vel alios monendi. Sufficiet autem infirmo dicere: *Monebo*, etc. (17).

472. — QUAER. 6° *An Confessarius tradens poenitenti schedulam in testimonium confessionis, declarare possit eum fuisse absolutum?*

Resp. Neg. omnino. Ratio est, quia fieret comparatio cum poenitentibus, qui non possent declarari *absoluti*, et proinde sequeretur indirecta confessionis revelatio. — S. Lig. n. 639. (18). — Excipit S. Auctor, si schedulae essent typis editae et in iis diceretur absolutionem fuisse datam; quia tales schedulae omnibus traderentur.

QUAER. 7° *Quomodo conficienda sit schedula confessionis?*

Resp. Sic confici solet: Ego infra scriptus testor audivisse confessionem N. die tali etc.: huic schedulae nomen suum subscribit Confessarius. Vel brevius: *Audivi talem in confessione, die, etc.* Potest etiam dici: *Audivi confessionem sacramentalem*; quia est sacramentalis omnis confessio, quae fit in ordine ad absolutionem recipiendam, sive absolutio data fuerit, sive non.

473. — QUAER. 8° *An violet sigillum Confessarius, qui poenitenti indisposito schedulam confessionis denegat?*

Resp. 1° Affirm. quoties denegat schedulam poenitenti extra confes-

(17) Intellige, quando infirmus S. Eucharistiam sumpturus sit; nam quando omittere S. Communionem debeat, minus opportunum videbitur, Confessarium sibi hanc curam de hoc alios admonendi assumere.

(18) S. Alphonsus reipsa nihil horum

habet. Omissa autem quaestione, an testari de impertita absolutione unquam expediat, manifestum est, resolutionem Auctoris locum habere tantummodo quando ea comparatio et consequens inde incommodum intercedat.

sionem eam petenti. Ratio est, quia utitur notitia confessionis ad exterius agendum, et quidem cum magno poenitentis gravamine.

Resp. 2° Affirm., etiamsi poenitens non absolutus petat schedulam intra confessionem, et agatur de iis circumstantiis, in quibus solet dari, vel a Superioribus poenitentis exigitur, ut saepe fit tempore Paschali pro alumnis collegiorum, famulis, etc. Ratio est, quia ex denegatione schedulae notum aliis fit, poenitentem non esse rite confessum nec absolutum, ideoque erit indirecta sigilli violatio. — *Ita communiter*. — S. Lig. n. 639. — Elbel, n. 492. — Sporer, n. 859., etc.

Resp. 3° Neg. autem, si poenitens petat schedulam in confessione extra praefatas circumstantias, seu quando non solet omnibus dari, vel a Superioribus non exigitur. Ratio est, quia tunc Confessarius nihil dicens, se habet mere negative, et non approbat illam confessionem testimonio positivo, ad quod non tenetur. Aliunde poenitens non compellitur necessitate declarandi aliis, se non fuisse absolutum; unde si hoc dicat, ipse suam indispositionem patefacit, non vero Confessarius. — Ita Lugo, disp. 23. n. 87. *cum aliis*.

Interdum tamen potest Confessarius etiam poenitenti indisposito dare schedulam confessionis ob varia incommoda, quae ex eius denegatione sequerentur; nec tunc cooperabitur sacrilegio poenitentis, qui forte hoc confessionis testimonio utetur ad Sacramentum vivorum, v. gr. Eucharistiam vel matrimonium in statu peccati recipiendum; ratio, quia id suae malitiae poenitens tribuere debet. — Elbel, n. 492.

Resp. 4° Neg. etiam quoties poenitens simulatam confessionem fecit, v. gr. ad poenam fugiendam, infamiam vitandam, aut schedulam arripiendam, ut si juvenis intuitu matrimonii sic confiteatur: *Feci quod solent facere iuvenes meae conditionis: nihil superest aliud dicendum. non peto absolutionem, sed testimonium peractae confessionis*. Non enim frangitur sigillum, sive schedula denegetur intra, sive extra confessionem. Ratio est, quia sigillum oritur ex sola confessione sacramentali, quae hic nullo modo habetur. Nec generatim potest Confessarius talibus schedulam concedere, quia sine ratione sufficienti eorum futuro sacrilegio cooperaretur. Praeterea falsum assereret, nempe ipsos fuisse confessos, quod verum non est. — Lugo, disp. 23. n. 87. Elbel, n. 494., etc.

474. — QUAER. 9° *Quid agere debeat Confessarius detegens poenitentem esse surdum?*

Resp. 1° Si surditatem advertat in principio confessionis, imponere poenitenti debet, ut tempore et loco opportuno redeat.

Resp. 2° Si in decursu confessionis id deprehendat, *generatim* non potest alta voce poenitenti imponere ut redeat, ne aliis ingerat suspicionem, illum de materia gravi confessum fuisse; sed audiat peccata, quo

meliori modo potest, et praetermissis interrogationibus, impertiatur poenitenti absolutionem modo absoluto, si eum dispositum iudicet, vel conditionatam, si de dispositione dubitet; et poenitentiam levem ei imponat, ne alii eum graviter peccasse existiment. — Ita S. Lig. n. 642., cum aliis communiter.

475. — QUÆR. 10° An possit Confessarius monere complicem (de licentia poenitentis), vel alium ad complicem corrigendum?

Resp. Affirm. Ratio est, quia complex ex confessione alterius complicis nullum ius acquirit ad sigillum sacramentale; hoc enim sigillum institutum est in favorem poenitentium tantum; et proinde ius secreti acquiritur illi soli, qui illud committit. — S. Ligor. n. 641., et alii communissime.

Ordinarie tamen non expedit, ut Confessarius talem licentiam petat (19); sed satius erit, poenitentem inducere ad id extra confessionem sibi aperiendum; imo melius etiam erit, ut ipse poenitens rem deferat alteri, qui malo remedium afferre queat. — S. Lig. ibid.

PUNCTUM IV. — De variis modis sigillum violandi.

476. — Duplici modo violari potest sigillum: 1° directe, revelando expresse aliquid ad secreta Confessionis spectans; v. gr. si dicatur: Titius hoc fecit, etc.; 2° indirecte, aliquid dicendo aut faciendo, ex quo quis cognoscere aut suspicari possit peccatum vel defectum (20) poenitentis in sola confessione cognitum, aut ex quo poenitenti vel alii, v. gr. complicibus, possit oriri pudor, molestia, dedecus, damnum vel quodlibet gravamen (21).

1^a Regula. Violatur sigillum indirecte, quoties poenitentes vel alii merito offendi possunt de dictis aut gestis a Confessario ex sola notitia in confessione habita (22). Non autem violari censetur, si poenitentes haec

(19) Fac recolas quae superius (n. 313.) dicta sunt de confessariis exquirentibus nomen complicis etiam ad correctionem, deque Constitutionibus Benedicti XIV. circa eandem materiam.

(20) Distingue tamen inter defectus; nam, ut (sup. n. 469.) dictum est, non cuiuslibet defectus revelatio violationem sigilli importat.

(21) Haec accipe cum opportunis limitationibus, quae desumi ex praemissis possunt. Non enim quodvis Confessarii dictum vel factum, ex quo molestia, dedecus, damnum, aut gravamen poenitentis, sequatur, pertinet ad fractionem sigilli sacramentalis, sed solum ex quo revelatio

aliqua directa vel indirecta sequatur eorum, quae ad sigillum pertinent. Ita v. gr. si Confessarius revelet, quempiam venisse etiam ad quaerendam elemosynam, intercessionem, mediationem ad ineundam pacem etc. Secus vero non carebit quidem culpa sacerdos, sed non contra sigillum delinquet.

(22) Intellige, si Confessarius utatur notitia eorum, quae iuxta praemissa sint materia sigilli sacramentalis. Etiam secunda pars huius regulae rite intelligenda est; nam si agatur de materia sigilli, non minus contra hoc peccabit Confessarius, licet credat, poenitentes forte non esse id moleste laturos.

indifferenter sint habituri. Ratio utriusque satis constat ex supra dictis. — Ita communiter.

II^a Regula. In dubio an in tali modo loquendi vel agendi adsit periculum revelationis, vel offensionis, pro tutiori parte, seu sigillo faventandum est. — Ita communiter; et constat ex dictis supra, n. 462.

III^a Regula. Nulla est sigilli violatio si quis narret peccatum in confessione auditum, ita ut nullo indicio revelari possint peccatores. Attamen, seclusa utilitate instructionis vel consilii petendi, a similibus narrationibus generatim abstinendum est; ratio, quia audientes laici, praesertim simplices, facile scandalizantur, suspicantes violari sigillum. Et quandoque in frequentibus et promiscuis istis colloquiis periculum est, ne in suspicionem poenitentis quis inducatur, imo et sequatur revelatio.

477. Resolves. — Secretum confessionis indirecte violat.

1° Qui unum prae aliis, quos audivit, laudans, dicit eum sola venialia commisisse, quia alii inde facile in suspicionem culpae mortalis adducuntur.

2° Qui de peccato poenitentis per solam confessionem cognito loquitur cum aliis, qui hoc aliunde norunt, etiamsi audientes non advertant, illud ex confessione acceptum esse.

3° Qui dicit, se non absolvisse talem, eum remisisse ad tale tempus, vel nondum absolvisse, vel nondum expletam esse confessionem (23); ratio postremi est, quia longa confessio denotat ordinarie multa peccata, aut indispositionem poenitentis, nisi cognosceretur esse confessionem generalem, aut a longo tempore resumptam, ita ut poenitens hoc non aegre ferat. Item qui de Titio, cognito ut fure, dicit, eum sua furta cum contritione magna sibi confessum esse.

4° Qui alta voce, aut alio modo a circumstantibus intelligibili arguit poenitentem (24); hoc enim et grave est poenitenti, et aliis suspicionem ingerit, illum gravia peccata confessum esse; a fortiori autem, si nimis vocem extollendo repeteret peccata poenitentis, aut de eorum circumstantiis interrogaret.

5° Qui loquitur cum alio Confessario de peccatis alicuius poenitentis, etiamsi is utrique eadem peccata confessus fuerit.

(23) Differt ab hisce, quod Confessarius mere dicat, quempiam esse ad se reversurum; quippe aliis de causis praeter recensitas ab Auctore poenitens reverti potest, et reipsa contingit ut revertatur; et caeteroqui subinde necesse est id alicui dicere, ut liber ad Confessarium accessus

poenitenti pateat. Ad hunc autem casum pertinet, quod A. subiicit, poenitentem hoc non aegre ferre.

(24) Intellige, nisi constet, poenitentem alia de causa redargui, v. gr. ob importunitates etc.